



Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. rugsėjo 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teisės aktų derinimas — Direktyva 2009/73/EB — Energija — Dujų sektorius — Gamtinių dujų tiekimo galutiniams vartotojams kainų nustatymas — Reguliuojamieji tarifai — Kliūtis — Atitiktis — Vertinimo kriterijai — Tiekimo saugumo ir teritorinės sanglaudos tikslai“

Byloje C-121/15

dėl *Conseil d'État* (Prancūzija) 2014 m. gruodžio 15 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. kovo 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Association nationale des opérateurs détaillants en énergie (ANODE)

prieš

Premier ministre,

Ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique,

Commission de régulation de l'énergie,

ENGIE, anksčiau GDF Suez,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai F. Biltgen, A. Borg Barthet (pranešėjas), E. Levits ir M. Berger,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris A. Calot Escobar,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Association nationale des opérateurs détaillants en énergie* (ANODE), atstovaujamos advokatų O. Fréget ir R. Lazerges,
- ENGIE, atstovaujamos advokato C. Barthélemy,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues, D. Colas ir J. Bousin,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Fehér,

* Proceso kalba: prancūzų.

- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos C. Giolito ir O. Beynet,

susipažinęs su 2016 m. balandžio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikiniančios Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009, p. 94), 3 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Association nationale des opérateurs détaillants en énergie* (Nacionalinė mažmeninės energijos rinkos operatorių asociacija (ANODE)), viena šalis, ir *Premier ministre* (Ministras Pirmininkas), *Ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique* (Ekonomikos, pramonės ir skaitmeninių technologijų ministras), *Commission de régulation de l'énergie* (Energetikos reguliavimo komisija, Prancūzija) ir ENGIE, anksčiau *GDF Suez*, kita šalis, ginčą dėl gamtinių dujų reguliuojamųjų pardavimo tarifų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pagal Direktyvos 2009/73 44 ir 47 konstatuojamąsias dalis:

„(44) Viešųjų paslaugų reikalavimų laikymasis yra pagrindinis šios direktyvos reikalavimas, todėl šioje direktyvoje svarbu pateikti bendrus minimalius standartus, kurių turi laikytis visos valstybės narės, atsižvelgiant į vartotojų apsaugos, tiekimo saugumo, aplinkos apsaugos ir lygiavėčio konkurencijos laispsnio užtikrinimo visose valstybėse narėse tikslus. Svarbu, kad viešųjų paslaugų reikalavimus būtų galima aiškinti nacionaliniu pagrindu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir laikantis Bendrijos teisės.

<...>

(47) Siekiant užtikrinti, kad visi vartotojai, ypač pažeidžiami vartotojai, galėtų pasinaudoti konkurencijos ir sąžiningų kainų teikiama nauda, reikia dar labiau sugriežtinti viešųjų paslaugų reikalavimus ir su jais susijusius bendrus minimalius standartus. Viešųjų paslaugų reikalavimai turėtų būti nustatomi nacionaliniu lygiu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes; tačiau valstybės narės turėtų laikytis Bendrijos teisės. <...>“

- 4 Šios direktyvos 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės, remdamosi savo institucine struktūra ir deramai laikydamosi subsidiarumo principo, užtikrina, kad, nepažeidžiant 2 dalies, gamtinių dujų įmonės būtų eksploatuojamos laikantis šios direktyvos principų siekiant sukurti konkurencingą, saugią ir aplinkosauginiu požiūriu tvarią gamtinių dujų rinką, bei nediskriminuoja tų įmonių jų teisių ar pareigų atžvilgiu.

2. Visiškai atsižvelgdamos į atitinkamas Sutarties nuostatas, visų pirma į jos [106] straipsnį, valstybės narės gamtinių dujų sektoriuje veikiančioms įmonėms gali dėl bendros ekonominės svarbos nustatyti įpareigojimus teikti viešąsias paslaugas, kurie gali būti susiję su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą,

reguliarumą, kokybę ir kainą, bei su aplinkos apsauga, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, energiją iš atsinaujinančių išteklių ir klimato apsaugą. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti Bendrijos gamtinių dujų įmonėms vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams. Siekdamos užtikrinti tiekimo saugumą bei energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymą bei įgyvendinti aplinkosaugos ir energijos iš atsinaujinančių išteklių tikslus, kaip nurodyta šioje dalyje, valstybės narės gali pradėti įgyvendinti ilgalaikį planavimą, atsižvelgdamos į galimybę, kad trečiosios šalys gali pageidauti prieigos prie sistemos.“

5 Direktyvos 2009/73 2 straipsnio 28 punkte „reikalavimus atitinkantis vartotojas“ apibrėžiamas kaip vartotojas, kuris gali laisvai pirkti gamtines dujas iš jo pasirinkto tiekėjo, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 37 straipsnį.

6 Direktyvos 2009/73 37 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų:

a) iki 2004 m. liepos 1 d. – reikalavimus atitinkantys vartotojai, kaip nurodyta 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/30/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrų taisyklių [OL L 204, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 28] 18 straipsnyje. Kiekvienais metais ne vėliau kaip sausio 31 d. valstybės narės paskelbia kriterijus, kuriais remiantis nustatoma, ar vartotojai atitinka reikalavimus;

b) nuo 2004 m. liepos 1 d. – visi ne namų ūkio vartotojai;

c) nuo 2007 m. liepos 1 d. – visi vartotojai.“

Prancūzijos teisė

7 Pagal Energijos kodekso L. 100-1 straipsnį:

„Energetikos politika užtikrina strateginį tautos nepriklausomumą ir skatina jos ekonominių konkurencingumą. Šia politika siekiama:

— užtikrinti tiekimo saugumą,

— išlaikyti konkurencingą energijos kainą, <...>

— garantuoti socialinę ir teritorinę sanglaudą, užtikrinant visų prieigą prie energijos.“

8 Šio kodekso L. 121-32 straipsnyje numatyta, kad viešųjų paslaugų įpareigojimai nustatomi gamtinių dujų tiekėjams ir yra susiję, be kita ko, su tiekimo saugumu, tiekiamų prekių bei teikiamų paslaugų kokybe ir kaina.

9 Minėto kodekso L. 121-46 straipsnyje numatyta:

„I. Tikslai ir tvarka, leidžiantys užtikrinti šio skyriaus 1 ir 2 skirsniuose apibrėžtų su viešąja paslauga susijusių užduočių įgyvendinimą, yra nustatomi sutartyse tarp valstybės ir <...> *GDF-Suez* <...>, [kuri] veikia kaip viešosios paslaugos užduotis įgyvendinantis subjektas <...>

II. I dalyje numatytos sutartys visų pirma susijusios su:

1) viešųjų paslaugų įpareigojimais tiekimo saugumo, vartotojams teikiamos paslaugos reguliarumo ir kokybės srityje;

2) galimybės naudotis viešąja paslauga užtikrinimo būdais;

<...>

4) <...> dujų reguliuojamųjų pardavimo tarifų daugiamečiu pokyčiu;

<...>“

10 Prekybos kodekso L. 410-2 straipsnyje nustatyta:

„Išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip, prekių, produktų ir paslaugų kainos <...> yra laisvai nustatomos atsižvelgiant į konkurencijos sąlygas.

Vis dėlto *Conseil d'État* dekretu, prieš tai pasikonsultavus su *Autorité de la concurrence* [Konkurencijos tarnyba], gali būti reguliuojamos kainos sektoriuose ar teritorijose, kur konkuravimas kainomis yra ribotas dėl monopolinės padėties, ilgalaikių tiekimo sunkumų arba įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų.“

11 Energijos kodekso skirsnio „Reguliuojamieji pardavimo tarifai“ L. 445-1–L. 445-4 straipsniuose nurodyta:

„L. 445-1 straipsnis

Prekybos kodekso L. 410-2 straipsnio antros pastraipos nuostatos taikomos reguliuojamiesiems gamtinių dujų pardavimo tarifams, nurodytiems L. 445-3 straipsnyje.

L. 445-2 straipsnis

Sprendimus dėl L. 445-3 straipsnyje nurodytų tarifų bendrai priima už ekonomiką ir energetiką atsakingi ministrai, gavę *Commission de régulation de l'énergie* nuomonę.

Commission de régulation de l'énergie pateikia savo motyvuotus pasiūlymus ir nuomonę prieš tai pasikonsultavusi su energijos rinkos dalyviais, kai mano, kad tai naudinga.

L. 445-3 straipsnis

Reguliuojamieji gamtinių dujų pardavimo tarifai nustatomi atsižvelgiant į būdingas tiekimo savybes ir su šiuo tiekimu susijusias sąnaudas. Jie apima visas šias sąnaudas, išskyrus bet kokią subsidiją klientams, kurie pasinaudojo L. 441-1 straipsnyje numatyta teise. <...>

L. 445-4 straipsnis

Galutiniam gamtinių dujų vartotojui negali būti taikomi reguliuojamieji gamtinių dujų pardavimo tarifai, nurodyti L. 445-3 straipsnyje, išskyrus vartojimo vietas, kuriose šie tarifai tebegalioja.

Tačiau galutiniam gamtinių dujų vartotojui, suvartojančiam mažiau nei 30 000 kilovatvalandžių per metus, bet kurioje vartojimo vietoje gali būti taikomi reguliuojamieji gamtinių dujų pardavimo tarifai, nurodyti L. 445-3 straipsnyje.“

12 Energijos kodekso L. 441-1 straipsnyje numatyta:

„Bet kuris klientas, vartojantis dujas, kurias nupirko, arba jas perkantis tam, kad perparduotų, turi teisę, prireikus per savo įgaliotą atstovą, pasirinkti gamtinių dujų tiekėją.“

13 Reguluojamųjų tarifų apskaičiavimo taisyklės įtvirtintos 2009 m. gruodžio 18 d. Dekrete Nr. 2009-1603 dėl gamtinių dujų reguliuojamųjų pardavimo tarifų (JORF, 2009 m. gruodžio 22 d., p. 22082), iš dalies pakeistame 2013 m. gegužės 16 d. Dekretu Nr. 2013-400 (JORF, 2013 m. gegužės 17 d., p. 8189) (toliau – Dekretas Nr. 2009-1603).

14 Dekrete Nr. 2009-1603 numatyta, kad reguliuojamąsias dujų pardavimo kainas nustato už ekonomiką ir energetiką atsakingi ministrai, gavę *Commission de régulation de l'énergie* nuomonę. Pirmą, sprendimą priima abu šie ministrai, nustatantys kiekvienam tiekėjui kainos formulę, kuria atsižvelgiama į visas gamtinių dujų tiekimo sąnaudas, ir su tiekimu nesusijusių sąnaudų įvertinimo metodiką. Antra, minėtų ministrų priimtu dekretu, atlikus analizę ir gavus *Commission de régulation de l'énergie* nuomonę, nustatomos reguliuojamosios gamtinių dujų pardavimo kainos. Šios kainos peržiūrimos bent kartą per metus ir, kai būtina, atsižvelgiant į kainos formulės pakeitimus. Tiekėjas, siūlantis mažesnes nei reguliuojamosios kainas, gali pasiūlyti pakeisti reguliuojamąją kainą *Commission de régulation de l'énergie*, o ši turi užtikrinti, kad šis siūlomas pakeitimas būtų atliktas pagal kainos formulę. 2016 m. sausio 1 d. šios nuostatos buvo pakeistos ir suteiktas svarbesnis vaidmuo *Commission de régulation de l'énergie*, teikiančiai pasiūlymus dėl reguliuojamųjų kainų už ekonomiką ir energetiką atsakingiems ministrams. Šie pasiūlymai laikomi priimtais, jeigu šie ministrai per tris mėnesius nepateikia prieštaravimo.

15 Kiek tai susiję su sąnaudomis, kurias padengia reguliuojamosios kainos, pagal Dekretą Nr. 2009-1603 reguliuojamosios kainos turi visiškai padengti tiekėjo sąnaudas. Šio dekreto 3 ir 4 straipsniuose numatyta:

„3 straipsnis

Reguluojamieji gamtinių dujų pardavimo tarifai padengia gamtinių dujų tiekimo sąnaudas ir su tiekimu nesusijusias sąnaudas.

Jie apima kintamąją dalį, susijusią su faktiniu vartojimu, ir fiksuotąją dalį, apskaičiuojamą pagal fiksuotas gamtinių dujų tiekimo sąnaudas, be to, galima atsižvelgti į suvartotą kiekį, dėl kurio įsipareigojo ar kurį rezervavo klientas, ir vartojimo sąlygas, visų pirma per metus suvartojamų kiekių paskirstymo sąlygas.

4 straipsnis

Kiekvienam tiekėjui apibrėžiama tarifų formulė, kuria atsižvelgiama į visas gamtinių dujų tiekimo sąnaudas. Tarifų formulė ir su tiekimu nesusijusios sąnaudos leidžia nustatyti vidutines gamtinių dujų tiekimo sąnaudas, kuriomis remiantis yra nustatomi reguliuojamieji gamtinių dujų pardavimo tarifai, atsižvelgiant į paslaugų teikimo atitinkamiems klientams ypatybes.

Su tiekimu nesusijusios išlaidos apima, be kita ko:

- gamtinių dujų perdavimo tinklų naudojimo sąnaudas ir prireikus gamtinių dujų viešųjų skirstomųjų tinklų naudojimo sąnaudas, patirtas taikant *Commission de régulation de l'énergie* nustatytus dujų infrastruktūros naudojimo tarifus,
- prireikus – gamtinių dujų saugyklų naudojimo sąnaudas,
- suteiktų paslaugų komercializavimo sąnaudas, įskaitant pagrįstą pelno dydį.

<...>“

- 16 Su tiekimu nesusijusias sąnaudas sudaro perdavimo, saugojimo, skirstymo sąnaudos, mokesčiai ir pelnas, o tiekimo išlaidas – tiekimo sąnaudos, kurios iš esmės grindžiamos ilgalaikėmis tiekėjo ir užsienio gamintojų sutartimis, nes Prancūzijoje beveik visos suvartojamos dujos yra importuotos. Šios ilgalaikės sutartys dažniausiai indeksuojamos pagal naftos kainas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 17 2013 m. liepos 17 d. ANODE pateikė ieškinį *Conseil d'État* (Prancūzija), reikalaujama dėl įgaliojimų viršijimo panaikinti Dekretą Nr. 2013-400.
- 18 Ieškinyje ANODE, be kita ko, tvirtina, kad Energijos kodekso L. 445-1–L. 445-4 straipsniais, įgyvendintais minėtu dekretu, pažeidžiami Direktyvos 2009/73 tikslai.
- 19 ANODE pabrėžia, kad nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos neatitinka veikimo principo, įtvirtinto 2010 m. balandžio 20 d. Sprendime *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205).
- 20 *Conseil d'État* pirmiausia kyla klausimas, ar Prancūzijos teisės aktuose numatytą valstybės intervenciją nustatant kainas reikia laikyti lemiančia gamtinių dujų tiekimo kainos galutiniam vartotojui lygi, neatsižvelgiant į laisvos rinkos sąlygas, ir savo pobūdžiu kliudančia sukurti konkurencingą gamtinių dujų rinką, pažeidžiant Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 1 dalį.
- 21 Jeigu taip būtų, tuomet, antra, *Conseil d'État* kyla klausimas dėl kriterijų, kuriais remiantis reikia vertinti tokių teisės aktų suderinamumą su Direktyva 2009/73, visų pirma tai, ar pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalį, valstybėms narėms leidžiama nustatant reguliuojamąsias kainas siekti tokių tikslų, kokie yra tiekimo saugumas ir teritorinė sanglauda. *Conseil d'État* taip pat kyla klausimas dėl to, ar galima valstybės intervencija nustatant kainas grindžiama visų istorinio tiekėjo sąnaudų padengimo principu ir sąnaudų sudedamosiomis dalimis, į kurias gali būti atsižvelgiama nustatant reguliuojamuosius tarifus.
- 22 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar valstybės narės intervencija, kai istorinis tiekėjas įpareigojamas siūlyti galutiniam vartotojui gamtinių dujų tiekimą pagal reguliuojamuosius tarifus, bet nedraudžiama tiek istoriniam tiekėjui, tiek alternatyviems tiekėjams pateikti alternatyvių pasiūlymų mažesnėmis nei šie tarifai kainomis, turi būti laikoma lemiančia gamtinių dujų tiekimo galutiniams vartotojams kainos nustatymą, neatsižvelgiant į laisvą konkurenciją rinkoje, ir ar ji pati pagal savo pobūdį nėra Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto konkurencingos gamtinių dujų rinkos kūrimo kliūtis?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokiais kriterijais remiantis turi būti vertinama tokios valstybės intervencijos nustatant gamtinių dujų tiekimo galutiniam vartotojui atitiktis Direktyvai 2009/73?

Tiksliau:

- a) Kiek ir kokiomis sąlygomis pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalį, leidžiama, kad valstybių narių intervencija nustatant gamtinių dujų tiekimo galutiniam vartotojui kainą būtų siekiama kitokių tikslų, nei tikslas išlaikyti pagrįstą tiekimo kainų lygį, pavyzdžiui, tiekimo saugumo ir teritorinės sanglaudos?

- b) Ar pagal Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant, be kita ko, į tiekimo saugumo ir teritorinės sanglaudos tikslus, leidžiama valstybės narės intervencija nustatant gamtinių dujų tiekimo kainą, grindžiamą visų istorinio tiekėjo sąnaudų padengimo principu, ir ar sąnaudos, kurias turi padengti tarifai, gali apimti kitas sudedamąsias dalis nei tipinį ilgalaikio tiekimo rodiklį?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama sistema, susijusi su reguliuojamaisiais gamtinių dujų pardavimo tarifais, suderinama su Direktyva 2009/73 ir SESV 106 straipsnio 2 dalimi.
- 24 Visų pirma reikia konstatuoti, kad 2010 m. balandžio 20 d. Sprendime *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205) Teisingumo Teismas jau turėjo progą apibrėžti analizės, leidžiančios kompetentingam nacionaliniam teismui įvertinti valstybės intervencijos nustatant kainas suderinamumą su Sąjungos teise, pagrindus būtent gamtinių dujų sektoriuje. Minėtame sprendime ir paskesnėje savo praktikoje Teisingumo Teismas pateikė tam tikras gaires, susijusias su kriterijais, kuriais turi būti grindžiamas toks vertinimas ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimus reikėtų analizuoti atsižvelgiant į šią teismo praktiką (žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Enel Produzione*, C-242/10, EU:C:2011:861 ir 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimą *Komisija / Lenkija*, C-36/14, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:570).

Dėl pirmojo klausimo

- 25 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad valstybės narės intervencija, pasireiškianti tuo, kad kai kurie tiekėjai, tarp jų ir istorinis tiekėjas, įpareigojami siūlyti galutiniam vartotojui gamtines dujas reguliuojamaisiais tarifais, tačiau visiems rinkoje esantiems tiekėjams nekliudoma teikti konkuruojančių pasiūlymų mažesnėmis už šiuos tarifus kainomis, dėl paties savo pobūdžio trukdo sukurti konkurencingą gamtinių dujų rinką, kaip numatyta šioje nuostatoje.
- 26 Nors nė vienoje Direktyvos 2009/73 nuostatoje nenurodyta, kad gamtinių dujų tiekimo kaina turi būti nustatoma tik atsižvelgiant į pasiūlą ir paklausą, šis reikalavimas kyla iš paties šios direktyvos tikslo ir bendros sistemos, nes ja siekiama sukurti gamtinių dujų vidaus rinką, kuri būtų visiškai ir realiai atvira ir konkurencinga ir kurioje visi vartotojai galėtų laisvai pasirinkti tiekėjus, o visi tiekėjai – laisvai tiekti produktus savo klientams (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija*, C-36/14, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:570, 45 punktą).
- 27 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad valstybės intervencijos nustatant gamtinių dujų pardavimo kainas priemonė yra tokia priemonė, kuri savo pobūdžiu yra kliūtis siekiant įgyvendinti veikiančią dujų vidaus rinką (žr. 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 35 punktą).
- 28 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamuose Prancūzijos teisės aktuose numatyta valstybės intervencija, pasireiškianti tuo, kad tam tikros įmonės įpareigojamos tam tikrų kategorijų klientams rinkoje siūlyti gamtines dujas tokiomis kainomis, kurios apskaičiuojamos pagal viešosios valdžios institucijų nustatytus kriterijus ir taikant jų nustatytas skales.
- 29 Pagal minėtus teisės aktus nustatyti tarifai yra reguliuojamosios kainos, kurios tikrai nenustatytos laisvai dėl paklausos ir pasiūlos sąveikos rinkoje. Atvirkščiai, šie tarifai nustatyti remiantis kriterijais, kuriuos įtvirtina viešosios valdžios institucijos, taigi ne pagal rinkos jėgų dinamiką.

- 30 Kaip savo išvados 31 punkte nurodo generalinis advokatas, priemonė, kuria įpareigojama rinkoje siūlyti konkrečią kainą turintį produktą ar paslaugą, neabejotinai paveikia atitinkamų įmonių laisvę veikti nagrinėjamoje rinkoje, taigi ir šioje rinkoje vykstantį konkurencijos procesą. Tokia priemonė dėl savo pobūdžio neatitinka atviros ir konkurencingos rinkos sukūrimo tikslo.
- 31 Remiantis tuo darytina išvada, kad tarifų nustatymas, kurį lemia viešosios valdžios institucijų intervencija, neabejotinai paveikia konkurencijos sąlygas, todėl tokie teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, prieštarauja Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 1 dalyje numatytam tikslui sukurti atvirą ir konkurencingą gamtinių dujų rinką.
- 32 Be to, kaip savo išvados 35 punkte nurodo generalinis advokatas, tai, kad įmonės, kurioms taikomi reguliuojamieji tarifai, taip pat gali laisvai nustatyti savo pasiūlymus rinkoje, negali paneigti išvados, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama valstybės intervencija paveikia konkurenciją. Iš tiesų pats dviejų rinkos segmentų, t. y. segmento, kuriame kainos nustatomos ne pagal konkurencijos sąlygas, ir segmento, kuriame nustatyti kainas paliekama rinkos jėgoms, egzistavimas rinkoje yra nesuderinamas su atviros ir konkurencingos gamtinių dujų vidaus rinkos sukūrimu. Šiuo klausimu reikia pridurti, jog Prancūzijos vyriausybės argumentas, kad reguliuojamieji tarifai atlieka referencinės viršutinės ribos vaidmenį nustatant kitų tiekėjų, kuriems netaikomi pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai, kainas, patvirtina, kad minėti tarifai konkrečiai paveikia laisvą kainų nustatymą visoje Prancūzijos gamtinių dujų rinkoje.
- 33 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad valstybės narės intervencija, pasireiškianti tuo, kad kai kurie tiekėjai, tarp jų ir istorinis tiekėjas, įpareigojami siūlyti galutiniam vartotojui gamtines dujas reguliuojamaisiais tarifais, dėl paties savo pobūdžio trukdo sukurti konkurencingą gamtinių dujų rinką, kaip numatyta šioje nuostatoje, ir ši kliūtis išlieka net ir tada, jei dėl šios intervencijos visiems rinkoje esantiems tiekėjams nekliudoma teikti konkuruojančių pasiūlymų mažesnėmis už šiuos tarifus kainomis.

Dėl antrojo klausimo

- 34 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo paaiškinti kriterijus, į kuriuos reikia atsižvelgti siekiant įvertinti pagrindinėje byloje nagrinėjamų teisės aktų atitikimą Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 daliai.
- 35 Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, kad 2010 m. balandžio 20 d. Sprendime *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205) pateiktos gairės, susijusios su valstybės intervencijos, pasireiškusių kainų reguliavimu, priimtinum, kiek tai susiję su 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 98/30/EB (OL L 176, 2003, p. 57; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 230), 3 straipsnio 2 dalimi, galioja ir Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 daliai, nes ji nebuvo pakeista tiek, kiek taikoma pagrindinėje byloje (žr. 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija*, C-36/14, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:570, 53 punktą).
- 36 Nors valstybės intervencija nustatant gamtinių dujų tiekimo galutiniam vartotojui kainą trukdo sukurti konkurencingą gamtinių dujų rinką, vis dėlto pagal Direktyvą 2009/73 ši intervencija gali būti leidžiama, jeigu laikomasi trijų sąlygų. Pirmą, šia intervencija turi būti siekiama bendrus ekonominius interesus tenkinančio tikslo; antra, ja turi būti laikomasi proporcingumo principo; ir, trečia, ji turi numatyti aiškiai apibrėžtus, skaidrius, nediskriminacinius ir patikrinamus viešųjų paslaugų įpareigojimus ir užtikrinti vienodas Sąjungos dujų įmonių teises vartotojų atžvilgiu (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 20–22 ir 47 punktus ir 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija*, C-36/14, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:570, 51–53 punktus).

- 37 Kiek tai susiję su pirmąja sąlyga dėl bendro ekonominio intereso egzistavimo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, kiek ir kokiomis sąlygomis valstybė narė gali siekti kitų bendrus ekonominius interesus tenkinančių tikslų nei pagrįsto tiekimo kainų lygio išlaikymas, kurį Teisingumo Teismas pripažino 2010 m. balandžio 20 d. Sprendime *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205).
- 38 Reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2009/73 neapibrėžiama sąlyga, susijusi su bendru ekonominiu interesu, bet šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje esanti nuoroda tiek į šią sąlygą, tiek į SESV 106 straipsnį, taikomą įmonėms, kurioms patikėta teikti bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas, reiškia, kad minėtą sąlygą reikia aiškinti atsižvelgiant į šią sutarties nuostatą (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 26 punktą).
- 39 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas priminė, jog SESV 106 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, pirma, įmonėms, kurioms pavesta teikti bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas, konkurencijos taisyklės yra taikomos, jeigu jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti joms patiktų specialių uždavinių, ir, antra, prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesams (2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 27 punktą).
- 40 Kaip savo išvados 44 punkte nurodo generalinis advokatas, sąlygos, susijusios su bendru ekonominiu interesu, aiškinimą būtina pateikti naujomis aplinkybėmis, susiklosčiusiomis įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, nes, be SESV 106 straipsnio ir SESV 14 straipsnio, dabar yra ir Protokolas Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų (toliau – Protokolas Nr. 26), pridėtas prie ES sutarties, pakeistos Lisabonos sutartimi, ir ESV sutarties, taip pat Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, kuri įgijo tokią pačią teisinę galią kaip Sutartys, visų pirma jos 36 straipsnis dėl galimybės naudotis bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis.
- 41 Būtent Protokole Nr. 26 valstybių narių valdžios institucijoms aiškiai pripažįstamas esminis vaidmuo ir didelė diskrecija teikiant, įgyvendinant ir organizuojant bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas.
- 42 Konkrečiai dėl gamtinių dujų sektoriaus pažymėtina, jog iš Direktyvos 2009/73 47 konstatuojamosios dalies antro sakinio matyti, kad viešųjų paslaugų įpareigojimai turėtų būti nustatomi nacionaliniu lygiu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, tačiau valstybės narės turėtų laikytis Sąjungos teisės.
- 43 Atsižvelgiant į tai, pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį siekiama suderinti valstybių narių interesą panaudoti tam tikras įmones kaip ekonominės arba socialinės politikos instrumentą su Sąjungos interesu pasiekti, kad būtų laikomasi konkurencijos taisyklių ir išsaugota vieninga vidaus rinka (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Albany*, C-67/96, EU:C:1999:430, 103 punktą ir 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 28 punktą).
- 44 Teisingumo Teismas nurodė, kad laikydamosi Sąjungos teisės valstybės narės turi teisę nustatyti jų bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų apimtį ir teikimo organizavimą. Jos konkrečiai gali atsižvelgti į savo nacionalinės politikos tikslus (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Albany*, C-67/96, EU:C:1999:430, 104 punktą ir 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 29 punktą).
- 45 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas nurodė, kad atlikdamos vertinimą, kurį Direktyvoje 2009/73 pavedama atlikti valstybėms narėms siekiant išsiaiškinti, ar dėl bendrų ekonominių interesų dujų sektoriuje veikiančioms įmonėms reikia nustatyti su viešosios paslaugos teikimu susijusius įpareigojimus, valstybės narės privalo suderinti liberalizavimo tikslą ir kitus šia direktyva siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 32 punktą).

- 46 Nagrinėjama atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai nurodo tiekimo saugumo ir teritorinės sanglaudos tikslus, kuriais Prancūzijos vyriausybė rėmėsi kaip bendrus ekonominius interesus tenkinančiais tikslais, kurių siekiama pagrindinėje byloje nagrinėjama teisės aktais.
- 47 Kiek tai susiję su tiekimo saugumu, šis tikslas aiškiai numatytas Sąjungos pirminėje teisėje ir Direktyvoje 2009/73.
- 48 Iš tiesų, kaip savo išvados 56 punkte nurodo generalinis advokatas, SESV 194 straipsnio 1 dalies b punkte energijos tiekimo saugumas Sąjungoje nustatytas kaip vienas iš pagrindinių Sąjungos politikos tikslų energetikos srityje. Kiek tai konkrečiai susiję su gamtinių dujų sritimi, iš daugelio Direktyvos 2009/73 konstatuojamųjų dalių ir straipsnių matyti, kad energijos tiekimo saugumas joje aiškiai numatytas kaip vienas iš pagrindinių tikslų.
- 49 Tačiau teritorinė sanglauda Direktyvoje 2009/73 nėra aiškiai numatyta kaip bendrus ekonominius interesus tenkinantis tikslas, kuris galėtų pateisinti viešųjų paslaugų įpareigojimų nustatymą gamtinių dujų srityje.
- 50 Vis dėlto reikia pažymėti, kad, viena vertus, kaip savo išvados 52–54 punktuose nurodo generalinis advokatas, Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalyje nėra išsamiai išvardytos veiksmų rūšys, kurioms gali būti nustatomi viešųjų paslaugų įpareigojimai, ir valstybės narės, laikydamosi Sąjungos teisės, gali nevaržomai numatyti bendrus ekonominius interesus tenkinančius tikslus, kurių nori siekti, nustatydamos viešųjų paslaugų įpareigojimus. Tačiau šiais įpareigojimais visada turi būti siekiama vieno ar kelių bendrus ekonominius interesus tenkinančių tikslų.
- 51 Kita vertus, kaip savo išvados 57 punkte nurodo generalinis advokatas, SESV 14 straipsnyje aiškiai pripažįstamas bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų vaidmuo skatinant Sąjungos teritorinę sanglaudą. Be to, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 36 straipsnyje teritorinė sanglauda aiškiai paminėta atsižvelgiant į galimybę naudotis bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis.
- 52 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pagal Sąjungos teisę, visų pirma Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į SESV 14 ir 106 straipsnius, valstybėms narėms leidžiama įvertinti, ar dėl bendrų ekonominių interesų dujų sektoriuje veikiančioms įmonėms reikia nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus, susijusius su gamtinių dujų tiekimo kaina, siekiant, be kita ko, užtikrinti tiekimo saugumą ir teritorinę sanglaudą, jeigu tik yra įvykdomos kitos šioje direktyvoje numatytos sąlygos.
- 53 Kalbant apie antrąją iš šio sprendimo 36 punkte išvardytų sąlygų, susijusią su proporcingumo principo laikymusi, iš paties SESV 106 straipsnio teksto matyti, kad viešųjų paslaugų įpareigojimais, kuriuos pagal Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalį leidžiama nustatyti įmonėms, neturi būti pažeistas proporcingumo principas ir kad šie įpareigojimai gali sudaryti kliūčių laisvai nustatyti gamtinių dujų tiekimo kainą po 2007 m. liepos 1 d. tik jeigu tai būtina bendrus ekonominius interesus tenkinančiam tikslui, kurio jais siekiama, įgyvendinti ir tik griežtai apibrėžtam laikotarpiui (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 33 punktą).
- 54 Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar pagrindinėje byloje šis proporcingumo reikalavimas yra įvykdytas, vis dėlto Teisingumo Teismas, remdamasis turima informacija, turi pateikti šiam teismui šiuo atžvilgiu visas būtinas gaires, susijusias su Sąjungos teise (2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 34 punktas).
- 55 Kad nagrinėjama priemonė atitiktų proporcingumo principą, pirma, ji turi būti tokia, kad būtų galima užtikrinti siekiamo bendruosius ekonominius interesus atitinkančio tikslo įgyvendinimą (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Enel Produzione*, C-242/10, EU:C:2011:861, 55 punktas).

- 56 Šiuo atžvilgiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė labai mažai informacijos, kad būtų galima įvertinti priežastis, dėl kurių gamtinių dujų kainas buvo būtina nustatyti atsižvelgiant į siekį įgyvendinti tokius labai bendrus tikslus, kokius nurodė Prancūzijos vyriausybė.
- 57 Konkrečiai dėl tiekimo saugumo tikslo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nurodo šios vyriausybės argumentą, kad istorinio tiekėjo tiekimo sutartimis, kurios indeksuojamos pagal naftos produktų kainą ir yra ilgalaikės, užtikrinamas didesnis tiekimo saugumas nei alternatyvių tiekėjų sutartimis, kurioms poveikį daro dujų kainos nestabilumas didmeninėje rinkoje.
- 58 Nors negalima atmesti, kad teisės aktai, kuriuose įtvirtintas įpareigojimas siūlyti ir tiekti gamtines dujas nustatyta kaina, galėtų būti laikomi užtikrinančiais tiekimo saugumą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nepateikęs Teisingumo Teismui tikslios informacijos analizės, turi nustatyti, ar tokie yra pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai.
- 59 Dėl teritorinės sanglaudos tikslo reikia pažymėti, kad net jeigu atrodytų, kad tokio tikslo galima siekti nustatant reguliuojamuosius tarifus visoje šalies teritorijoje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui atliekant analizę, kuri leistų nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama priemonė galima pasiekti šį tikslą, reikės įvertinti, ar nėra priemonių, kuriomis būtų galima vienodai pasiekti minėtą tikslą, tačiau kurios mažiau kliudytų sukurti atvirą gamtinių dujų vidaus rinką nei kainų nustatymas tik tam tikrų kategorijų vartotojams, esantiems atokiose zonose, nustatomose pagal objektyvius geografinius kriterijus.
- 60 Antra, Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės intervencijos, susijusios su kainomis, trukmė turi būti griežtai ribojama tuo, kas būtina ja siekiamiems tikslams įgyvendinti (2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 33 ir 35 punktai).
- 61 Šiuo atžvilgiu iš Teisingumo Teismo turimos informacijos matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose teisės aktuose nenumatytas joks įpareigojimo siūlyti galutiniams vartotojams pirkti gamtines dujas reguliuojamaisiais tarifais trukmės apribojimas ir taip šiam įpareigojimui suteikiamas nuolatinis pobūdis.
- 62 Maksimalios patvirtintų tarifų galiojimo trukmės nustatymas nelaikytinas tokiu ribojimu, nes šis mechanizmas taikomas tik periodiškai persvarstant šių tarifų lygį ir nesusijęs su valstybės intervencijos nustatant kainas pagal dujų rinkos raidą būtinybe ir tvarka.
- 63 Bet kuriuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgęs į turimą tikslią informaciją, turi įvertinti, ar nustatant tokį iš esmės nuolatinio pobūdžio įpareigojimą, kaip įtvirtintasis Prekybos kodekso L. 410-2 straipsnyje, nebuvo pažeistas šio sprendimo 55 punkte nurodytas reikalavimas.
- 64 Trečia, taikomas intervencijos metodas negali viršyti to, kas būtina siekiamam bendrus ekonominius interesus tenkinančiam tikslui įgyvendinti (2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 36 punktas).
- 65 Šiuo atžvilgiu iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama intervencija grindžiama visų istorinio tiekėjo sąnaudų padengimo principu, pritaikius jo tiekimo sąnaudų tipinę formulę ir su tiekimu nesusijusių sąnaudų įvertinimo metodiką, kurios nustatomos reguliavimo institucijai atlikus metinę sąnaudų pokyčio analizę.
- 66 Šiomis aplinkybėmis pagal būtinybės reikalavimą iš principo turi būti nustatyta dujų kainos sudedamoji dalis, kuriai būtina taikyti intervenciją, kad būtų pasiektas numatytas valstybės intervencijos tikslas (pagal analogiją žr. 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205,

36 ir 38 punktus). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar taikomas intervencijos nustatant kainas metodas neviršija to, kas būtina numatytiems bendrus ekonominius interesus tenkinantiems tikslams pasiekti, ir ar nėra tinkamų mažiau ribojančių priemonių.

- 67 Ketvirta, būtinybės reikalavimą taip pat reikia vertinti atsižvelgiant į nagrinėjamos priemonės taikymo sritį asmenims, būtent jos adresatams (2010 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Federutility ir kt.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 39 punktą).
- 68 Šiuo atžvilgiu reikia išnagrinėti, kiek pagrindinėje byloje nagrinėjama valstybės intervencijos priemonė yra naudinga fiziniams asmenims ir įmonėms kaip galutiniams dujų vartotojams.
- 69 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamuose teisės aktuose numatyta, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. tiekimo reguliuojamomis kainomis adresatai yra namų ūkiai ir įmonės, suvartojantys mažiau nei 30 000 kWh per metus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar tokia sistema, kuri lyg ir vienodai taikoma ir namų ūkių vartotojams, ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms, paisoma proporcingumo reikalavimo, kiek tai susiję su priemonės taikymo sritimi asmenims, atsižvelgiant į tiekimo saugumo ir teritorinės sanglaudos tikslus.
- 70 Galiausiai dėl trečiosios iš šio sprendimo 36 punkte išvardytų sąlygų, pagal kurią valstybės intervencija turi numatyti aiškiai apibrėžtus, skaidrius, nediskriminacinius ir patikrinamus viešųjų paslaugų įpareigojimus ir užtikrinti vienodas Sąjungos dujų įmonių teises vartotojams, reikia konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė jokios analizės šiuo klausimu.
- 71 Kiek tai susiję, be kita ko, su pagrindinėje byloje nagrinėjamų teisės aktų nediskriminaciniu pobūdžiu, kaip savo išvados 82 punkte nurodo generalinis advokatas, pagal Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalį leidžiama nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus „dujų sektoriuje veikiančioms įmonėms“ apskritai, o ne tam tikroms konkrečioms įmonėms. Be to, šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės „nediskriminuoja [gamtinių dujų] įmonių jų teisių ar pareigų atžvilgiu“. Atsižvelgiant į tai, įmonių, kurioms nustatomi viešųjų paslaugų įpareigojimai, skyrimo sistema negali būti *a priori* netaikoma kuriai nors dujų skirstymo sektoriuje veikiančiai įmonei (šiuo klausimu žr. 2008 m. birželio 19 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-220/07, nepaskelbtas Rink., EU:C:2008:354, 31 punktą).
- 72 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar toks reikalavimas ir kitos šio sprendimo 66 punkte numatytos sąlygos yra įvykdomos taikant pagrindinėje byloje nagrinėjamą tarifų sistemą.
- 73 Taigi į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip:
- Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į SESV 14 ir 106 straipsnius ir Protokolą Nr. 26, aiškintina taip, kad pagal ją valstybėms narėms leidžiama įvertinti, ar dėl bendrų ekonominių interesų dujų sektoriuje veikiančioms įmonėms reikia nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus, susijusius su gamtinių dujų tiekimo kaina, siekiant, be kita ko, užtikrinti tiekimo saugumą ir teritorinę sanglaudą, jeigu tik, pirma, įvykdomos visos šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje numatytos sąlygos ir šie įpareigojimai yra nediskriminacinio pobūdžio ir, antra, šie įpareigojimai nustatyti laikantis proporcingumo principo,
 - Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją nedraudžiamas kainų nustatymo metodas, grindžiamas atsižvelgimu į sąnaudas, jeigu tik dėl tokio metodo taikymo valstybės intervencija neviršija to, kas yra būtina ja siekiamiems bendrus ekonominius interesus tenkinantiems tikslams įgyvendinti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁷⁴ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/55/EB, 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad valstybės narės intervencija, pasireiškianti tuo, kad kai kurie tiekėjai, tarp jų ir istorinis tiekėjas, įpareigojami siūlyti galutiniam vartotojui gamtines dujas reguliuojamaisiais tarifais, dėl paties savo pobūdžio trukdo sukurti konkurencingą gamtinių dujų rinką, kaip numatyta šioje nuostatoje, ir ši kliūtis išlieka net ir tada, jei dėl šios intervencijos visiems rinkoje esantiems tiekėjams nekludoma teikti konkuruojančių pasiūlymų mažesnėmis už šiuos tarifus kainomis.**
- 2. Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į SESV 14 ir 106 straipsnius ir Protokolą Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, kuris pridėtas prie ES sutarties, pakeistos Lisabonos sutartimi, ir ESV sutarties, reikia aiškinti taip, kad pagal ją valstybės narėms leidžiama įvertinti, ar dėl bendrų ekonominių interesų dujų sektoriuje veikiančioms įmonėms reikia nustatyti viešųjų paslaugų įpareigojimus, susijusius su gamtinių dujų tiekimo kaina, siekiant, be kita ko, užtikrinti tiekimo saugumą ir teritorinę sanglaudą, jeigu tik, pirma, įvykdomos visos šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje numatytos sąlygos ir šie įpareigojimai yra nediskriminacinio pobūdžio ir, antra, šie įpareigojimai nustatyti laikantis proporcingumo principo.**

Direktyvos 2009/73 3 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją nedraudžiamas kainų nustatymo metodas, grindžiamas atsižvelgimu į sąnaudas, jeigu tik dėl tokio metodo taikymo valstybės intervencija neviršija to, kas yra būtina ja siekiamiems bendrus ekonominius interesus tenkinantiems tikslams įgyvendinti.

Parašai.